

CANIGÓ

W.E.

FABAJO CATALUNA!
el crit franquista de cada dia

ARRIBA ESPANA...
el crit franquista del 19 de juliol

Bulletin d'Information de la "Societe Francaise des Amis de la Catalogne"
25, rue Roquetaine - Tél. 229.83
TOLOSA DE LANGUEDOC

L'homenatge de la intel.lectualitat francesa a la cultura Catalana La Universitat de Tolosa investeix doctor « honoris causa » a Mestre **Pompeu FABRA**

L'HOMENATGE al Mestre

LA Universitat de Tolosa va rebre fa pocs dies a Pompeu Fabra l'homenatge màxim que pot tributar a un intel·lectual estranger: nomenar-lo doctor « honoris causa », acollir-lo espiritualment i honoríficament en el seu claustre i conferir-li els honors doctorals com a penyor d'admiraçió, de respecte i d'estima per a la seva persona i per la seva obra cultural.

Els catalans estem orgullosos d'aquest gest dels universitaris tolosencs i l'aprovem amb alegria i emoció. Car per nosaltres Pompeu Fabra representa la Llengua Nacional i l'homenatge que li reteren ahir els intel·lectuals occitans ens apareix no solament com un acte d'afectuos respecte al Mestre, sino com una prova de simpatia a la nostra pàtria. Mai no podrem oblidar que en l'acte solemne d'investir el Mestre de les insignies doctorals, l'orquestra interpretà « Els Segadors » i que el claustre universitari en pau, les autoritats franceses sense excepció, catalans i no catalans, tothom escoltà a peu dret l'himne nacional català. Quan el nazi-fraquisme espanyol persegueix la nostra llengua i tirantza la nostra pàtria, la República Francesa exalta públicament les glories dels nostres homes més il·lustres.

Occitània i Catalunya, coincidents espiritualment en tants aspectes, es trobaren novament ahir a l'amfiteatre de la Facultat de Lletres tolosenca i segellaren davant el restaurador de la llengua catalana un nou pacte de fraternitat i simpatia. Barcelona, avançada intel·lectual de França al Migdia i Tolosa, avançada intel·lectual de Catalunya a França, estan unides per vincles massa profunds i massa cordials perquè puguin apartar-se l'una i l'altra del meridià espiritual que les uneix.

Pompeu Fabra ha rebut l'homenatge de la intel·lectualitat llenguadociana a la qual s'havia adherit, amb no menys fervorosa simpatia, la intel·lectualitat francesa de Tolosa. I la bella capital del Llenguadoc, representada per la il·lustre i simpàtica figura del seu alcalde popular Josep Badiou, s'associà a l'homenatge rebent solemnement Pompeu Fabra a la Sala dels Il·lustres del Capítol.

Catalunya reagraia de tot cor els tolosencs d'aquests honors al Mestre estimat. Ell ha donat bellesa i vigoria a la Llengua Nacional i, per ella, per la seva vitalitat, per la seva riquesa, per la seva gràcia, per la seva música i per l'amor que respecta en el cor dels catalans, Catalunya és més viva que mai MALGRAT L'ECLIPSE EPISODIC DE LA TIRANIA NAZI-FRANQUISTA.

I els catalans de l'exili, els de les presons falangistes, els que allà baix esperen la nova aurora de la Llibertat, criden avui amb nosaltres, Visca Pompeu Fabra, Visca la Llengua Catalana, Visca la República Francesa.

UNA cosa tan naturalíssima com celebrar una Festa Major a honor de la Llengua que de tant usar-la hom ja no hi pensa, agafa als ulls dels pobles que en gaudeixen pacíficament l'us, l'aspecte de cosa extraordinària i mai vista. Cal dir vegades la persecució i l'opressió per donar-nos del valor de la llibertat; cal la carestia per fer cabal de la benedició que és el nostre pa blanc de cada dia. I calia fer festa per celebrar la nostra llengua, sobretot quan qui l'honorava era el poble que ens havia acollit i precisament en l'home, en el Mestre que ens l'havia fet transparent i neta com un cristall després de segles de decadència.

Pou així com tots prenguérem part amb l'alegria al cor en els actes que se celebraren a honor de Mestre Pompeu Fabra amb motiu d'esser-li conferit el títol de Doctor Honoris Causa per la Universitat de Tolosa.

L'acte de la investidura

El dijous dia 5, a les cinc de la tarda, una brillant comitiva d'amples togats vermells i grocs, portant al mig la prima figura civil de Peü Fabra travessava el pati enclostrat de la Universitat tolosenca ple d'una multitud somrient com si cadascu considerés seu l'honor que s'anava a fer al més grand dels nostres.

El gran amfiteatre de la Facultat de Lletres de Tolosa era ple; a primera fila l'arquebisbe Mgr Saliège; més endarrera l'abbé Saivat; un oficial americà, i tothom. En l'entrada, acompanyant Mestre Fabra el Rector de la Universitat Dr. Dottin, el degà Dr. Faucher, el Comissari de la República M. ertaux, el Prefecte M. Vernet, M. Jean Cassou i les quatre Facultats en ple. A Barcelona escriuriem que la sala presentava un aspecte brillantíssim. I ací també.

En un cas com aquest cal que algú motiví els honors que es van a conferir i ou el poeta rossellonès Josep Sebastià Pons, professor de Llengua i Literatura Espanyoles, et que llegí l'elogi de Mestre Pompeu Fabra. Voldríem, si fos possible, reproduir-lo íntegrament; ell no solament justifica els honors i l'estima a la nostra parla, ans l'amor de tot un poble per l'home que li ha deslligat la llengua i que li ha enriquit i que l'ha fet apta a totes les disciplines de l'esperit, als graus més elevats de la cultura des de la poesia a les qüestions més obstruses.

Evocà primer una anècdota del President Azana quan Parí 1939 va venir (ens costa de dir) a anar a Barcelona amb els intel·lectuals madrilenys i de sorprenent de veure un filòleg — el nostre filòleg — aplaudit per la multitud. Passades les hores revista a l'obra del Mestre re-

oteri un sopar al nou doctor. L'únic no francès que hi assistia era l'homenatjat. El Dr. Daniel Fauchó pronuncià el discurs d'ofertament.

Els dies 6 i 7

L'endemà, divendres, a les 5 de la tarda, Pompeu Fabra era nomenat membre del Consell de Direcció de l'Institut d'Estudis Occitans.

A les 6, al Centre d'Estudis « Tolosa-Barcelona » i convocada per Acció Catalana Republicana de Tolosa, tingué lloc una conversa pública sobre la « Defensa de la Llengua Catalana » que reuní un públic nombrosíssim de catalans de tots els partits a l'entorn del nostre Mestre.

Es discutiren en un ambient animat i cordialíssim els millors mitjans a emprar per a la reinstauració de la llengua catalana quan tornem a casa nostra i les mesures a prendre des d'ara. Tothom convingué en la necessitat de sovintejar aquestes reunions per a estructurar un pla seriós i eficaç de treball.

El dissabte a la tarda Mestre Fabra visità oficialment l'Exposició del Llibre Català del XIX, on fou rebut per la Directora de la Biblioteca Mlle. Ardouin per la senyoreta Viart, bibliotecària i pel nostre amic i col·laborador Alfons

L'homenatge popular

EL DIA 8

El dissabte a la tarda, com escau, els deixebles de Pompeu Fabra, a l'exili, és a dir, tots els catalans, els de Tolosa senten varen fer-li l'homenatge de llurs signatures recollides en un paquet de fulls, en una coberta i tot plegat en una cartera lligada amb cintes de les quatre barres i decorada i aquesta, amb tres dibuixos de Camps Vicent que representen els dos escuts de Catalunya i Llenguadoc, un nu de dona a l'interior i a la contra-coberta una entonxa aguantada per una mà i un braç, que llumina un llibre obert. La coberta interior porta una guaixeta d'A. Ferran — una bandera francesa resguardant la flama d'una llàntia en un temporal desfet de vent, i amb el lema « Contra el vent de Ponent heu preservat la flama ».

Fou llurat aquest album, en nom de les dones catalanes, per la Sra. Maria Baldo amb un escaent discurs, i la nostra companya de redacció Pilar Petit llegí les adhesions nombroses entre les quals recordem les de Lluís Nicolau d'Oliver, Rovira i Virgili, Claudi Armella, Ferran Cuitó, Felip Elias, Lladó Figueras... No cal dir que acompanyant tot això hi havia un vi d'honor.

A la nit Pompeu Fabra assistí al festival folklòric basco-català al Plaza. El rebia i li feia els honors el ministre basc Sr. Elioodoro de la Torre i un grup de bascos i catalans.

ELS DIES 8 i 9

El diumenge, altre vi d'honor, aquest cop al Casal Català, que el dedicava al Mestre Pompeu Fabra i als bascos i catalans. L'ofertí el secretari Sr. Borràs i contestaren els Srs. Heliodoro de la Torre i Pompeu Fabra. Molt animat.

I el dilluns, recepció i vi d'honor dels grups basc i català a « La Victoire », amb parlaments dels Srs. Pierre Dumas, de la Torre i Pompeu Fabra.

I el dimarts fressc com una rosa a pesar de tants honors i tants vius d'honor, als 77 anys d'edat, acompanyat de les seves esposa i filla a les quals hem de rebre també des d'ací el nostre homenatge, nostre Pompeu Fabra — el senyor Honorables — ens rebé en un moment de pau i de calma per reprendre les noves grans promeses per a les nostres « Edicions FOC-FOU ».

LA NACIO en l'Europa nova

per A. ROVIRA i VIRGILI

En mig de les velles polemiques espanyoles sobre les qüestions catalanes i bascas, els centralistes deien sovint: « El món va cap a la unitat i fins els Estats federals tendeixen a augmentar les facultats del poder central; per tant, les reivindicacions de Catalunya i Bascònia són un desafortunat anacronisme de gent pertorbada per somnolis historics i per vanitats localistes. » Heu's aci la insistent canço que, de cennis ençà, els catalans i els bascos hem de sentir. El principi de les nacionalitats que nosaltres invocàvem era considerat per aquella gent com un principi reaccionari sortit de la cendra dels sepulcrs, de la pols dels arxius i de les cabories d'uns megalomans ridicols. Al, aquells discursos de Melquíades Aiyaroz i aquells articles de « Maestro » Burell en temps de la primera Solidaritat Catalana!

partida entre Prússia, Rússia i Austria... Sèbia es convertia en Iugoslàvia per la unió amb Croàcia i Eslovènia, pobles germans, Romania era completada amb la regió de Transilvania. El poble txec i el poble eslovac apareixien junts dins l'Estat de Txecoslovàquia. Els pobles bàltics — Finlàndia, Letònia, Estònia, Lituània — es convertien en Estats independents, i a través de convulsions, Irlanda avançava cap a la llibertat nacional.

És remarcable: tots els nous Estats sortits de la guerra i els dos principals Estats vençuts — Austria i Alemanya — es constituïen en Repúbliques. A l'Imperi rus, seccions la U. R. S. S., República de Repúbliques. Qüestió el règim unitari i moràrquic i s'alçava el règim nacional i republicà.

En l'Europa de la post-guerra hi havia més Estats i més Repúbliques que en l'Europa anterior. La varietat nacional havia triomfat damunt la unitat centralista. La lesi dels unitaris espanyols quedava desmuntada pels fets

(Segueix pag. 4)

Dades per a una biografia del mestre

Pantalla barcelonina

TE setanta set anys i és un jove autèntic. Jove de cor, jove d'esperit, optimista, simpàtic. Encara juga al tennis i s'atreveix a excursions alpinistes. Es un gran matemàtic i un excel·lent enginyer cosa que molta gent ignora. En canvi, tothom el coneix com enginyer pacient, insensible i afortunat de la llengua d'una pàtria. Fuma i més, porta pipa de detectiu i té aspecte britànic. És un intel·lectual sense pose, cordal, senzill. Tot un poble l'admira. Potser millor diríem l'estima i el venera. Ha realitzat una obra gegantina sense donar la impressió d'haver fet cap esforç. Catalunya li deu una gran part de la seva vitalitat espiritual...

Pompeu Fabra va néixer a Gràcia el dia 20 de febrer de l'any 1868. Visqué en aquella barriada, aleshores poble dels afores barcelonins, fins a l'edat de set anys. De petit era entremalat i morri com ell sol. Va aprendre les primeres lletres en un col·legi gracienc, del qual avui Pompeu Fabra no recorda altres detalls, sino que el mestre s'encasquetava una barretina negra i que com argument de convicció contra els ga'fardes heterodoxes utilitzava una paleta de cuir que al futur filòleg se li apareixia de pro-

porcions francament esfereïdores. En les notes mensuals que el mestre trametia als familiars dels alumnes, correspon en infal·liblement a Pompeu Fabra les següents qualificacions: « Aplicacion, buena ». Comportamiento, malo ». En casos molt optimistes el « malo » habitual, era substituït per un « regular » pe'tet que apavagava tantmateix una bona mica les iras paternals.

L'any 1875 la familia Fabra es traslladà a Barcelona per a fixar-hi la residència a causa de l'educació del noi. En Pompeu entrà al « Colegio M'rales » (Primera y segunda « enzenanza ») on va perfeccionar els seus estudis graciencs i preparar-se per al batxillerat. El batxiller el feu al Col·legi Pelfort i, més tard, al Col·legi Mimo del carrer de Jaume Primer.

A l'Institut el noi Fabra es portà seriosament l'estudi a consciència i es revelà amb una predisposició especialíssima per a l'estudi de les ciències exactes. Per això acabat el batxiller, ingressà a la Facultat de Ciències de la Universitat de Barcelona on feu l'aplicació de la carrera d'enginyer, carrera que els seus pares varen indicar-li com a més apropiada al seu temperament i a les seves aptituds. Després va ingressar a l'Escola d'Enginyers Industrials

on fou sempre un bon alumne. Acabà la carrera als vint-i-dos anys.

Diguem de seguida, entre parentès, que Pompeu Fabra era un bon estudiant d'enginyer com hauria estat un bon estudiant de medicina o filosofia i lletres, pero que, en realitat, no tingué mai una entusiasta vocació per a la carrera que l'escolliren els seus pares. Ho demostra un fet important: que mentre estudiava l'ampliació, a la Facultat de Ciències, quan encara no tenia vuit anys, ja havia escrit la seva primera « Gramàtica del catalan modern » que no va poder publicar perquè no trobava editor i perquè no tenia diners per a editar-se la ell.

En arribar a l'Escola d'Enginyers feia compatible els seus estudis de la carrera amb uns grans activitats literàries i musicals, les primeres consagrant-se als 30, el grup organitzador de les primeres audicions de musica de Camera a Barcelona. Aquells « trenta » foren els precursors immediats de la Societat Catalana de Concerts que va presidir Nicolau. És intel·lectuals catalans de l'època, sempre donats a la ironia, els anomenaven els « pequesos » car donava la casualitat que els capdavanters de l'Associació musical sudista no eren, precisament, uns gegants.

No feu mai d'enginyer. Junt amb Puig i Cadafalch fundà una Acadèmia de Preparació per a les Escoles d'Enginyers i Arquitectura de la qual fou professor durant molt temps. Un dia, En Serrat i Bonastre, en ocasió de reorganitzar-se l'Escola d'Enginyers de Bilbao, li oferí l'oportunitat d'ingressar al Professorat. Fabra, que aleshores tenia 30 anys, es va decidir i guanyà, per oposició, la càtedra de Química General de l'Escola d'Enginyers de Bilbao, càrrec que ostentà durant deu anys. Tot explicant Química, pero, no abandonava els seus treballs filològics, col·laborava a la « Revue Hispanique de Paris » i actuava intensament en l'establiment de les Normes Ortogràfiques de l'Institut d'Estudis Catalans.

L'any 1912 es creà a Barcelona la càtedra de Català i la Direcció de les Oficines Lexicogràfiques de l'Institut i així fou que Fabra tornà a Catalunya per tal d'ocupar dos llocs, que ningú, naturalment, no gosà a disputar-li. Aleshores s'instal·là a Badalona on ha viscut sempre i començà la seva etapa intensiva d'enginyer de la llengua catalana.

A Badalona fou nomenat director de l'Escola d'Arts i Oficis, però mentre estant es llurava a la confecció de les seves obres mestres de la filologia catalana, ja col·laborant amb Manuel de Montoliu en el Vocabulari Aguilo, ja escrivint la Gramàtica Oficial de l'Institut d'Estudis Catalans i el Diccionari Fabra, una nombrosos manuals i fascicles de divulgació que han publicat les col·leccions populars de l'Editorial Barcino i altres cases d'edició.

Pompeu Fabra ha fet també de periodista. Prat de la Riba va convidar-lo a escriure per a « La Veu » uns quants articles sobre nomen gramaticals i més tard, quan « La Publicitat » començà de publicar-se en català, va escriure durant molt de temps unes converses filològiques que tot bon català llegia, que la joventut aprenia i que la major part de lectors retallaven per tal de guardar-les curosament com si fossin pàgines de l'Evangelí de la llengua.

Les « Converses Filològiques » de « La Publicitat » foren editades més tard en un magnífic volum que s'axhaurí de seguida.

Pompeu Fabra, pero, ultra el seu títol d'enginyer i els seus coneixements filològics i literaris té en la seva vida unes altres activitats remarcables que convé destacar per llur relació amb el seu dinamisme, la seva vitalitat i el seu aspecte « jove » i les esportives i, especialment, les d'excursionista.

L'inicià a aquestes activitats esportives En Masso i Venlos amb el qual i altres companys efectuaven excursions al Pirineu i al Montseny. Pertanyé a la colla d'alpinistes catalans que cada estiu anaven a fer quinze dies de camping als massissos prenenes més elevats. En formaven part, ultra Pompeu Fabra, En Nicolau d'Olivet, el Dr. Borràs, els germans Arnalot, En Torres, l'Armand i altres.

Ha estat un gran teampista i ha obtingut per les pistes del Barcelona

durant vint-i-cinc anys. Als 65 encara donava feina a rivals de 30!

Per descansar de les seves activitats esportives i en un parentès de les tasques culturals que l'absorbien, Pompeu Fabra anava cada dia a la Penya Gran de l'Ateneu Barcelonès (la d'En Quim-Borralleres) en la qual es passava pel sedaç més apretat i ac'd tota l'actualitat mundial.

I després d'una jornada consagrada a l'esport, al Patronat Universitàri, al Consell de Cultura i a l'Institut d'Estudis Catalans, Pompeu Fabra prenía novament el tramvia de Badalona per reunir-se amb la seva familia en la simpàtica i senzilla forta que el poble li oferí i en la qual visqué fins a l'exili.

Encara que adscrit políticament a Acció Catalana Republicana (partit que congregà la gran majoria d'intel·lectuals catalans a la Conferència Nacional Catalana) Pompeu Fabra es pot dir que no ha fet mai política. Ha treballat i, tot treballant, ha fet sempre pàtria, amb Majúscula.

Una vegada el partit el posà en candidatura per Barcelona i el poble que elegí el comandant Franco, el capità Sedlès o el Dr. Dolcet no votà a Pompeu Fabra. Errors greus de partits i pobles que un dia o altre es paguen i que han de servir de lliçó i d'experiència en l'esdevenir. (Cal desterrar la política de partit, la demagogia, la improvisació i el sectarisme per implantar una política de responsabilitat sense altre pensament que l'interès superior de la Pàtria. Cal tenir en compte que si els polítics s'entestnen a no rectificar sovint és el poble el que rectifica i el que primer hi veu clar. I que consti que en fer aquestes incís donem tanta culpa a E. R. C. massa enorgullida aleshores de la

seva força, com als que d'origen A. C. R. que no saberen veure la superior necessitat patriòtica de cercar una entesa amb Francesc Macià.)

Pompeu Fabra que mai no ha sentit cap ambició política no va experimentar cap desenesís i prosseguí la seva tasca filològica en pro de la llengua catalana amb més dalt que mai.

Pel 6 d'Octubre de 1934 fou empresonat amb els altres membres del Patronat Universitàri i durant la guerra de Franco i Hitler contra la República Espanyola i Catalunya, estigué sempre al costat del Govern de la Generalitat. Vingué a l'exili on a viscut consagrat als seus treballs filològics essent un exemple d'optimisme i de fe en el triomf de la nostra causa. Ha acabat una Gramàtica catalana en anglès i una Gramàtica per als Mestres catalans.

En 1940 el President Companys el designà per a formar part del Consell Nacional de Catalunya i pel desembre de 1944 Rovira Virgili l'invità a integrar el Consell Assessor.

V'scur dos anys a Montpel·lier i en fa quasi tres que resideix a Prades, al cor de la Catalunya francesa, prop del Canigo (l'ascensió del qual ha fet moltes vegades) i prop de Perpinyà que ell estima com una segona capital catalana. A Prades està voltat d'amics i fa sovint tertúlia amb el Mestre Pau Casals amb el qual l'uneix una vetlla i profunda amistat.

Mestre Fabra, Salut!

Que per molts anys pogueu seguir treballant per Catalunya i que jo pugui trigar força i haver d'escriure encara molt més per completar la biografia de la vostra figura il·lustre i benamada!

D. de B.

L'home de la legenda

per A. FERRAN

S I Mossèn Alover hagués vist aquesta guerra no se'n seria pas Mestre Fabra. E primer a ésser honorat per causa de la llengua catalana. Vichy, que s'havia empassat un regionalisme ben entès hauria trobat una Facultat o altra, ja que no la de Tolosa, per conferir-li el doctorat, i vist que el pare de l'Absent també l'havia honorat abundantment per mitjà d'una censura que li evitès disgustos o enrabades, el successor per línia saltada del seu fill no hauria pas deixat de posar-li pengim-penjams de borles i cortinages, perquè hauria deixat el català parat de tal forma que ningú no s'hauria atrevit mai més a escriure'l i ben pocs a parlar-lo. Afortunadament Mossèn Alover es va morir, no recordem com ni quan i Deu Nostre Senyor el deu tenir guardat en l'ànima del seu canterano i quan tornarem a casa hi podrem tornar triomfalment com els israelites l'Arca de l'Aliança, la nostra llengua clara i neta i política que sense que ens ho pensem la i fara la unió de tots.

La unió de tots encara que no ens ho oensem! Perquè malgrat les nostres divergències d'opinió i les nostres diferències de sentiment i de temperament, tots parlem i tots escrivim i tots llegim una mateixa llengua escrita i parlada de la mateixa manera, o quasi, cosa que nos hauria succeït amb el succedani que fabricava Mossèn Alover, no pas perquè s'hauria trobat amb una altra llengua o una altra gramàtica; no, ni que hagués estat soa i reconeguda per totbon hauria estat la dissolució i la disgregació perquè era una mena de torre de Babel, era l'element misteriós que d'una manera eficaç i invariable, us nega l'altíoll més ben treballat.

I en comptes d'aquell ersatz impossible, d'aquella barreja grotesca, d'aquell pandemonium inconcebible de mots pescats amb ganxo a les escumbraries o despenjats a les golfes, trobats als bagus i als reconos poscosos, tronats, ratats i amats, i no per anties, ans per revoltils, desurts i resclosits, moris presentats, ens trobem amb una llengua que, com l'aigua neta i corrent, és clara i transparent, s'adapta exactament a tot allò que s'hi submergeix, no es corromp amb el temps, canta damunt dels palets, rega els vergers de la ribera, i reflecteix el cel, els ocells i els arbres, i quan arriba a la mar, a la nostra mar, plana i tranquil·la o bé arribada pel bon vent o turbulenta i irada per la tempestat, sempre és la mateixa tot i ésser tant variable. Com el riu que desapareix en un gorg negre per reapareix tres enllà, la llengua catalana, abundantment merllada durant la d'èxode, rebrollava amb la República com un b'ndedor; t'èbola de primer, llanava cap

aciarint; pero, o carregada de sals o amb un fons pedregós, o amb un curs irregular, ara torrencial, ara adormit en llet de sorra o bé engorjat i ubac, cadascú en feia un curs propi distint, ningú no el pensava peis mateixos guàs i cap no era segur.

Aleshores va venir l'Home de la Legenda i va prendre el riu salvatge i li va fer un lit nou, senyals e's guàs i hi posà els ponts, raioses o barrats en els indrets convenients, necessaris, o simplificats bells, plantà les riberes d'arbres ombrífers i a trenc d'aigua hi posà sorres daurades o herba gorda, n'aixemplà el curs i n'apropindí, regularitzant-lo, el corrent, hi posà pilots i hi establí la navegació. I aleshores en feu present al Poble perquè poguessin utilitzar-lo el comerç, la industria, la poesia, e's hores més pràctics i les notes sentimentals.

Podria, certament, fer-se'n un mèite, i és possible que per allà l'any 3880 es comenci de parlar a casa nostra de Pompeu Fabra com d'un ésser sobrenatural. Perquè la història no és pas acabada: Va venir un dia que els barbars de Ponent varen envair la terra i el primer que feren fou colgar les fonts. L'aigua no podia sortir a la superfície; qui en volia, com un modern barber de Midas, havia de fer un sot per trobar-ne unes gotes, i encara, les canyes que en neixien acousaven l'audaç en insultar el Tirà. Però el riu no era mort: l'Home de la Legenda l'havia enrotllat de la mar a la muntanya i portant-lo sota el braç havia passat el Pirineu. El Tirà no s'ho pensava pas.

I paral·lel a la Garona, més estret perquè més allargassat amb memòries rizaguejants, amb braços innombrables, amb l'ajut dels catalans «extenia com una califa de cristall dringant per tota la superfície de la terra d'Exili i Acolliment perquè allà on hi hagués un cataà pogués beure d'aquella aigua tan clara i fresca.

I quan tornarem, a cantirs, a ferrats, a geres, a botes, amb tota mena d'atruels i Mestre Pompeu Fabra, l'Home de la Legenda, amb el riu de la nostra parla ben enrotllat sota el braç arribarem a casa nostra, l'instal·larem novament, hi abocarem tota l'aigua que portavem i el cataà tornarà a sonar clar, cordial, transparent, tendre, vigorós, enèrgic — i si convé irat i autoritari — i tots ens comprendre'm encara que no ens entenguem perquè parlem « e el més bell catalànes del món ».

Per això els francesos, que n'han hagut osment, han investit Mestre Fabra de la roba de Doctor en Magia. Sino que no s'han atrevit a pintar-li a la toga els símbols que comporta aquesta dignitat i, com qui dissimula, han dit que si feien Doctor honoris causa. Però tot se

Per la defensa de la llengua

LA Comissió delegada al Lenguadoc d' « Accio Catalana republicana » convocà per al divendres dia 6 de Juliol una conversa pública, presidida per Pompeu Fabra, sobre la « Defensa de la Llengua catalana ». Prengueron part a la discussió aportant dades i proposant solucions Mossèn Narais Xifra, la Sra Maria Baldo, i els senyors Ambrosi Carrion, Alons Serra Baldo, Martí, Cebra, Soriano Marcel·li Antich, Angel Ferran, Vilaloin, Bellido, i altres. Unes paraules assenyades de Pompeu Fabra, abundoses del sentiment patriòtic que animava tots els que intervingueren en el debat, posaren la qüestió en termes ben diferents dels que informaren totes les campanyes en relació amb el nostre idioma, fetes a Catalunya i a fora en èpoques anteriors a la dictadura franquista.

En tots temps es tractava de fomentar l'ús del català en tots els àmbits de la vida, i de perfeccionar cadascu el seu llenguatge, parlar i escriure, per a fer-ne un idioma apte per a tots els usos, adhoc els més elevats de la vida de la cultura. Tot el treball fet pel mestre durant tota la seva vida, i el fet pels seus deixebles, dels quals tan lluada representació hi ha a Tolosa, apuntava a tal propòsit. Avui les coses han canviat. Sens dubte son molts a Catalunya i a l'exili els patriotes que propugnen per a la conservació del català en l'estat en que el deixarem en sortir, i cal fer justícia als que aixís obren, pero tot el que s'ha fet contra l'ús i la mateixa existència del nostre llenguatge en altres temps fins avui, es ben poca cosa amb l'atac d'ara amb armes que estan acreditades pel mal que han fet a les llengües vernaculars en altres terres, que no havien estat mai posades en acció amb tanta intensitat al nostre país, com des de l'any 1939 ençà. Els fets i anècdotes que contaren alguns dels concurrents, com el que ens feu conèixer referent als infants deixebles de l'Institut Francès de Barcelona, de la prohibició de parlar en català imposada adhoc durant la recreació al pati, com ens contà el Regler Dottin en la festa de l'Inventura del dia abans, i altres que han estat consignats a la premsa catalana a l'exili, trets de lletres del nostre país, com la evicció del nostre idioma de tants llocs, adhoc del recs familiar, en els quals hi havia estat per seguir, la quasi nul·la impressió de llibres, i la no publicació de periòdics llevat els clandestins en petit nombre, mes la supressió del teatre català i la radio, l'acció sobre els infants i els joves de les formacions de joventut, pel·lis, lletres, SEU, components de langües, etc., tot fa veure amb un cert pessimisme el pervindre del nostre idioma, ara-cal mirar les coses sense relaxar-se massa, i planejar treballs a fer quan el govern de Catalunya estigui novament en

mans catalanes, com edició de llibres i periòdics de tota mena, disposició de la radio i de films adequats per a la propaganda de la llengua catalana i del seu us, preparant ja la feina desde l'exili, i estudiar si essent potser insuficient la tasca del futur Govern, fora útil una Associació arrejada en el mateix poble i abundantment ramificada en tot el territori, semblant a la Protectora de gloriosa memòria, que pugués trobar recolzament econòmic entre els catalans d'Amèrica, i les una lluita ètica per tot, entre els catalans restats a Catalunya i els exiliats o els filla de catalans establerts arreu del món. Algu digué que donat l'ambient que ha hi entre alguns grups peninsulars, per fortuna poc nombrosos, podria donar-se el cas de que Franco fos vençut per la repulsa universal i adhoc mort i foragitat el seu esperit de tot Espanya, continuessin vigents a Catalunya e's seus decrets descatàlitzadors, i arrelada la seva obra de disminució de la cultura de Catalunya per anarcreament de la llengua pròpia dels catalans. Ei public nombres i distingit que omplenava la sala del Centre d'Estudis « Toulouse-Barcelonne » resta molt agraat de l'acte, en el qual Mestre Fabra refusà de seure a la presidència, i verament conversà amb els reunits, assegut com un de tants a les tauletes destinades als deixebles del Centre. Tots cregueren en sortir, que amb la garantia que les paraules de Pompeu Fabra i el bon senty del nostre poble i dels nostres pedagogs, la llengua catalana recupearà la seves posicions, la descatàlització del poble no passarà avant, i no caldrà esperar una renaixença llunyanca, sino que hom tindrà la fortuna de presidenciar una represa proxima de la nostra vida cultural, sense gran dany per a la nostre estimada llengua.

J. M. B.

HOMENATGE DE « CULTURA CATALANA » A MESTRE POMPEU FABRA

« Cultura Catalana », associació d'intel·lectuals catalans radicada a París trameté a Tolosa un missatge al seu President d'honor Mestre Pompeu Fabra, amb ocasió de l'investidura d'aquest com a doctor « honoris causa » de l'Universitat Tolosana, document que fou llegit durant la recepció oferida per les dones catalanes al nostre gramàtic per la Senyoreta Pilar Petit, de la redacció de « Canigo ». Signen el missatge el president electiu de « Cultura Catalana », Lluís Nicolau d'Olivet i el secretari Josep Portas.

S'havien també adherit a l'homenatge les revistes « Quaderns » de Perpinyà i « Per Catalunya » de Nica, com el « Consello Catalunya » de Perpinyà i el « Consello Catalunya » de Narbona.

ELS TEMPS CANVIEN...

El clima moral asfixia la Falange i el caudillo. Això s'ensorra. D'ençà de la victòria democràtica que l'opinio ha canviat notablement i el poble es va tornant més decidit i més audaç, malgrat la represió.

Els cartels que apareixen a les cantonades, les reunions clandestines, e's fells que circulen de mà en mà, les converses de tertúles i « penyes » en donen la prova. Pero hi ha manifestacions públiques als passos del govern, com l'espectacle de cada nit al teatre Victoria. Han fan una revista en dels quadros de la qual els artistes canten « L'Emigrant », en català, naturalment. Haurieu de veure al·lo el teatre s'ensorra d'aplaudiments del·lirants a peu dret. I cada vespre el quadre en qüestio ha d'ésser repetit tres o quatre vegades...

ESPERANT EL XOFER...

Els pobres freres de Montserrat estan de paga. L'altre dia logaren un xofer per al camió que e's fa el trajecte entre Montserrat i la seva finca d'Andorra. El governador de Lleida posà moltes dificultats a la signatura de la seva conducció de frontera, pero per fi, sota paraula dels freres, va signar el pasor.

I ara ve el bo. El xofer, quan arribà a Andorra, va desaparixer engoït per les munt nyes que voregen França. I l'ajudant del xofer hagué d'atornar-se'n a Montserrat sense el xofer emigrat a contar a's freres, desesperats, la mala passada del noi del volant...

« Què li direm, ara, al senyor governador! » i reien tots preocupats. Algu els contestà:

« Diguem-li que aci s'està tant bé, que quan la gent port guilard fa com el xofer... »

EXAMEN

Divendres 16 de Juny es va examinar un germà de Zurita (Zurita és el secretari de Corria) de vuit assignatures i malgrat estar completament peix de totes, va aprovar com un home.

Un Catedràtic es va indignar (encara hi ha gent que s'indigna de la barra dels falangistes, o millor dit, hi ga gent que ja s's torna a indignar), i va protestar.

A la sortida del catedràtic, el propi Zurita l'esperava a la porta de la Universitat amb un grup de falangistes i el pobre catedràtic se'n va sentir de tots colors i, si hagués acabat així rai! El cas és que també el van apallisar de valent. L'home va refugiar-se a l'interior de la Universitat però va quedar demostrat que la Universitat no es cap refugi si els que ataquen son de la Falange. Dins del recinte el van tornar a mal parlar i maltractar i adhoc, en el mateix despatx del Rector, que ho va tolerar. I van arribar al crestó.

Els Degans de les Facultats es van indignar de mala manera i van demanar reunió del Claustre, pero el Rector que és un demòcrata organico de la Falange, s'hi va negar.

AFERS

Per aguanar la moral de la Falange i altres demòcrates organicos que ara es donen vergonya de dir-se falangistes, de les altes esferes s'ha llençat l'ogan que a Espanya hi entrava tant material americà de canons, tancs i avions. Que s'estava equipant completament deu divisions blindades per a fer la guerra a la U.R.S.S. Que això era qüestió de setmanes.

La Falange s'ho creu tant de bona fe que « Destino » ha hagut de publicar una parell d'editorials al·loig vniu, com un modern barber de Midas, havia de fer un sot per trobar-ne unes gotes, i encara, les canyes que en neixien acousaven l'audaç en insultar el Tirà. Però el riu no era mort: l'Home de la Legenda l'havia enrotllat de la mar a la muntanya i portant-lo sota el braç havia passat el Pirineu. El Tirà no s'ho pensava pas.

I paral·lel a la Garona, més estret perquè més allargassat amb memòries rizaguejants, amb braços innombrables, amb l'ajut dels catalans «extenia com una califa de cristall dringant per tota la superfície de la terra d'Exili i Acolliment perquè allà on hi hagués un cataà pogués beure d'aquella aigua tan clara i fresca.

I quan tornarem, a cantirs, a ferrats, a geres, a botes, amb tota mena d'atruels i Mestre Pompeu Fabra, l'Home de la Legenda, amb el riu de la nostra parla ben enrotllat sota el braç arribarem a casa nostra, l'instal·larem novament, hi abocarem tota l'aigua que portavem i el cataà tornarà a sonar clar, cordial, transparent, tendre, vigorós, enèrgic — i si convé irat i autoritari — i tots ens comprendre'm encara que no ens entenguem perquè parlem « e el més bell catalànes del món ».

Per això els francesos, que n'han hagut osment, han investit Mestre Fabra de la roba de Doctor en Magia. Sino que no s'han atrevit a pintar-li a la toga els símbols que comporta aquesta dignitat i, com qui dissimula, han dit que si feien Doctor honoris causa. Però tot se

A MONTAUBAN el dia 29 de Juliol tindrà lloc el primer congrés de les J.E.R.E.C. a França...

Joves, Assistiu-hi!

Estimats amics:

Es gornacofils espanyols han arriat a banda nazi i han hissat el cim del palau de les il·lusions...

Es ben cert que Espanya es el país de les anormalitats. Mentre a primers obent les consignes de Madrid...

Cap d'una passaria si en un bar un estor de catalans cantés una canço popular. Un dels alemanys que assisteix a l'esmentat bar es queda d'haver bombardat Barcelona i d'haver llançat les bombes...

Es falangistes, malgrat l'actitud del Govern que ha fet un viratge rapidíssim cap a les nacions aliades...

No fa gaires dies van intentar obrir uns funerals en sufragi de l'anima de Hitler (encara hi ha jutjos que creuen que Hitler tenia anima) a l'església dels Parets Carmelites...

Uns agents del cosolat anglès, en saber el que passava, van acudir rapidament al lloc on es trobaven els falangistes ira cibles, i van treure algunes fotografies que han estat transmès a Londres.

L'endemà havia de celebrar-se un festival a profit de la Creu Roja Francesa. El Governador va telefonar al President de la Comissió organitzadora, que est un francès resident a Barcelona...

Hi ha milers de soldats escamats pels Pirineus. Hi ha soldats del terç i moros i centenars de nius de peces d'artilleria, especialment pels voltants de Puigcerda...

Tota la Vall d'Aran està ocupada militarment. Els militars s'han incautat de les cases d'ocupades, els propietaris de les quals residien a Barcelona...

Es qui escriuen a «Destino» volen donar a gènesioció que els havien difinsat Alemanya per despar. Com que tots els redactors són catalans, els periodista veuen de fora no es tenen cap simplicitat a Madrid l'anomenen «El Destí»...

paganda feixista i òdhue d'anticatalans, pero ara En Brunet i els seus acólits portenen presentar-se davant del poble amb una barretina d'un lampani. Pero la gent sap que sota la barretina, hi ha una colorou imperia lista.

Les drts no sab-n on van, pero creuen que Espanya podria salvar-se amb una monarquia. La germe, caracteritzada de la Lliga també es partidaria de la restauració monarquica, especialment els fabricants. Perd n el color quan algú es diu que pot esfondar-se qualsevo dia e regim franquista...

Els fabricants diuen que no es possible viure en un regim democràtic, i en fet aquesta afirmacio injusta no tindran en compte que el qui sembra vents r-cull tempestats. Alguns patrons han abusat molt de la força que ara tenen...

La classe mitja tampoc pot viure. La majoria de les famílies viuen al dia. Es impossible estalviar ni un centíim, per que tot el que hom guanya es per a satisfer les necessitats de la vida material. Barcelona na fet urge reculada de més de cinquanta anys...

No fa molts dies, a la porta de l'Angel, una d'aquistes dones que venen tabac — no totes, sen, natura ment, del ram — en va dir a ca, d'orella si voliem una nena per a divertir-nos una estona...

Aquesta societat que està tan poeida, signos les dretes es la que ha de subsistir. Atrbuic els valors religiosos i e principals estan en crisi. L'estraperlisme es un altre de nostros flagels...

La policia actua amb molta prudencia i la seva actitud es més aviat toerant que aggressiva. Si hi ha molta gent a la presó, no es perquè la policia vag amb un fanal cercant dies de les tenebres els enemics del regim, sino perquè hi ha hagut molts denunciadors...

Ara els denunciadors reposen, pero que ongu no es deixi enganyar, bàdament li donin tota mena de facilitats per a tornar a Barcelona. A la família d'un amic nostre que es troba a Portugal, li van facilitar els passaports, i a policia ja ha estat tres vegades al seu domicili per a detenir-lo...

Volm acabar aquesta ca ta amb una nota optimista. El poble va reaccionant. Al camp d'el Bover, de celebrava un festival, amb

motiu d'haver estat proc amats campis. Quan estava p.e de gom a gom va ocupar la tribuna el general Moscardó i no va tocar ni un apudiment; i quan la banda va interpretar una sa dana, va haver de repetir-la tres vegades en mig d'ovacions de xants. Em direu que es un fet puèril. Es cert, però cal consignar-lo perquè es simptomàtic.

Els amics lleigeix-n amb gran interès les vò tres publicacions, especialment «Canigo» que està re-juvenit. Entre els elements catalanistes han estat comentats molt favorablement els parlaments de Pi i Sunyer i Rovira i Virgili...

Els bons catalans no us volden desfogar que calgui aviat l'home fustes que es al cim del poder, perquè puguem conjuntament amb nosatres reconstruir novament la patria catalana.

La legoda gran guerra mundial hi vengut, i a Europa la lita armada ha cessat. Quins son les perspectives de principi nacional en Europa nova?

Avui per avui, podem esmentar els següents fets: Primer, desqualificacio dels Alemany per a la reivindicacio plena de dret nacional, cosa que els farà perdre alguns territoris i els obligarà a evacuar-los...

Quart fet, a la Gran Bretanya guanya terreny el noi moviment de «Federal Union», que demana la federalitzacio del regim britanic. El moviment ha pres una notable embranzida a Escocia, amb la bandera de la constitucio d'un Parlament Escocès i en una eleccio parcial celebrada el passat mes d'Abril...

Els fets d'Europa, en genera, s'avenen amb el principi alhora liberal i nacional que els catalans i els bascos sostenim. Per a donar realitat a aquest principi dins l'Estat espanyol, cal que l'Espanya castelana s'atengui als corrents universals i es faci piacement càrrec del sentit de la nova estructura d'Europa.

La policia actua amb molta prudencia i la seva actitud es més aviat toerant que aggressiva. Si hi ha molta gent a la presó, no es perquè la policia vag amb un fanal cercant dies de les tenebres els enemics del regim, sino perquè hi ha hagut molts denunciadors...

Ara els denunciadors reposen, pero que ongu no es deixi enganyar, bàdament li donin tota mena de facilitats per a tornar a Barcelona. A la família d'un amic nostre que es troba a Portugal, li van facilitar els passaports, i a policia ja ha estat tres vegades al seu domicili per a detenir-lo...

Volm acabar aquesta ca ta amb una nota optimista. El poble va reaccionant. Al camp d'el Bover, de celebrava un festival, amb

La NACIO en l'Europa nova

(Ve de la pag. 1)

Pantalla barcelonina

(Ve de la pag. 2, col. 6)

ELS NAZIS I LES «NAZIES»
Qui ho diu que no es veuen alemany per Barcelona? Malgrat les ulleres negres i els cabells teñits de «negro gitano» es descobriren en nombrosos bars de Passig de Gracia i de la Rambla. Mig partit nazi estiuja tranquil·lament aci.

Per a més dels nazis, hi han les «nazies». Car la famosa revista «Viene es así» (revista alemanya, feta per girls alemanys) torna a esser a Espanya a preus «populares».

Però passa que ara algúna nit, quan surten apoteosis de catò brillants i durats, una veu del public crida a Buch-nwald i l'espectacle acaba com el ro ar de l'aurora.

EN commemorar encara a l'exili, el nové aniversari de la subtervacio nazi-falangista a Espanya, ho podem fer en un ambient de llibertat gracies a l'esfondrament alemany. Pero la realitat es que no podem cantar victoria perquè la Republica que ens fou arrabassada per Hitler i Mussolini, al servei de Franco, no es veu encara a l'horitzo.

No hi valdrà que al país no hi hagin monarques, que a l'exil encara n'hi hagin menys, que aquells hagin col·laborat amb Franco i que siguin complices d'ell en la politica hileriana en la mateixa mesura que la propia Falange.

De moment afirmen que els catalans i els bascos que estem units en l'essencial (es pot dir que mai no hera deitat d'estar-ho) som víctimes una vegada més de la politica espanyola, adhuic a l'exili. La nostra lleialtat a la Republica i l'engranatge constitucional de la politica republicana ens obliguen a interessar-nos per la solucio del problema politic espanyol de l'exili i aixi veiem que la prolongada desorientacio dels republicans emigrats rrica de convertir en mirica i estèril una unitat que arribarà massa tard.

Ens interessa, doncs, a nosaltres, que des del primer dia a «Poc Nou» i Canigo hem preconitzat a grans crits la politica d'unitat republicana com a unica per a al retorn triumfal a casa nostra, escatit, concretament de qui ha estat, de qui es encara la culpa de l'estat de coses actual, i, immediatament, ens aixequem contra els que carreguen tota la culpa als aliats, dient que ens han abandonat, que son uns egoistes.

Quart fet, a la Gran Bretanya guanya terreny el noi moviment de «Federal Union», que demana la federalitzacio del regim britanic. El moviment ha pres una notable embranzida a Escocia, amb la bandera de la constitucio d'un Parlament Escocès i en una eleccio parcial celebrada el passat mes d'Abril...

Els fets d'Europa, en genera, s'avenen amb el principi alhora liberal i nacional que els catalans i els bascos sostenim. Per a donar realitat a aquest principi dins l'Estat espanyol, cal que l'Espanya castelana s'atengui als corrents universals i es faci piacement càrrec del sentit de la nova estructura d'Europa.

La policia actua amb molta prudencia i la seva actitud es més aviat toerant que aggressiva. Si hi ha molta gent a la presó, no es perquè la policia vag amb un fanal cercant dies de les tenebres els enemics del regim, sino perquè hi ha hagut molts denunciadors...

Ara els denunciadors reposen, pero que ongu no es deixi enganyar, bàdament li donin tota mena de facilitats per a tornar a Barcelona. A la família d'un amic nostre que es troba a Portugal, li van facilitar els passaports, i a policia ja ha estat tres vegades al seu domicili per a detenir-lo...

Volm acabar aquesta ca ta amb una nota optimista. El poble va reaccionant. Al camp d'el Bover, de celebrava un festival, amb

derunciades altres vegades: es que després de sis anys d'exili, d'un any de l'alliberacio de França i de tres mesos de la victoria, els republicans espanyols de l'exili encara no estan d'acord. Ens fa vergonya haver-ho d'escriure. Ens cremem les galtes d'haver-ho de confessar publicament i de pensar que els nostres germans d'allà han de llegir aquestes veritats lamentables i desoladores.

El que han de saber, pero, i conve que sapiguin de seguida perquè no ho oblidin, que el desacord entre els republicans espanyols de l'exili es un desacord entre prohoms, entre lidors, entre grans figures. Car el poble, el «governat», el de baix, el que es baté a les trinzeres, el que es, podrí en els camps de concentracio, el que fou perseguir pels genidarmes, el que fou encadenat a una Compagnia de Treballadors, el que fou enviat a la Todt i deportat a Alemanya, el que patí i patirà gana, el que ho donà tot, tot, tot per la Republica, la sang, la situacio, la hisenda la joventut la tranquil·litat, la salut, aquest está d'acord, aquest vol la unio, a quest está unit, aquest, aquest en realitat, no ha deixat d'estar-ho mai, aquest sent fàstic, aquest (amb majusculas) quan llegeix que Prieto diu mal de Negrin, que Negrin diu mal de Prieto, que Martinez Barrio no pot constituir govern perquè Negrin no dimiteix, que els socialistes no poden fer llur unitat, que la Junta de Lliberacio no vol els comunistes i embolca que fa fort. En definitiva, pero el gran problema de la unitat republicana a l'exili gira a l'entorn de dos noms, de dues grans figures espanyoles, cap de les quals no ha conegut la menor tragèdia de l'exili.

De moment afirmen que els catalans i els bascos que estem units en l'essencial (es pot dir que mai no hera deitat d'estar-ho) som víctimes una vegada més de la politica espanyola, adhuic a l'exili. La nostra lleialtat a la Republica i l'engranatge constitucional de la politica republicana ens obliguen a interessar-nos per la solucio del problema politic espanyol de l'exili i aixi veiem que la prolongada desorientacio dels republicans emigrats rrica de convertir en mirica i estèril una unitat que arribarà massa tard.

Imaginu-vos, per un moment, que els republicans exiliats haguessin vingut a l'exili consistint en un bloc anti-feixista inequívoc, de ciment armat, que ja no s'haguessin produït les batalles lamentables del Jarc i de Sere amb les luites i intrigues que suscitaron i que, en veure l'alliberacio de França a almenys en produïrs-se la victoria aliada, un veritable Noe dels exiliats, homogeni, fort, coherent, s'hagués adreçat als aliats vencedors i a l'opinio pública mundial en nom de l'Espanya republicana. Una sola veu la del poble exiliat, una sola bandera, una sola voluntat, un sol diari. Quina autoritat hauria tingut per exigir, per demandar, per negociar en nom de la Republica!... En lloc d'això s'ha produït l'espectacle més diferent de les batalles fratricides entre partits i entre prohoms.

Encara hi han il·lusions que fan dependre el restabliment de la Republica a Espanya del resultat de les eleccions angleses, convenients que si guanyen els laboristes, Franco no dura ni 48 hores. No creiem en un triomf electoral laborista que cassori la Labour Party la majoria absoluta a la Cambra, pero adhuic admetent-lo es infantivol creure que els treballistes anglesos farien una politica exterior quire diferent de la dels conservadors. Els anglesos pensen, ans que tot en l'Imperi i en els sagrats interessos britànics i el desafortunat republicà espanyol els tan poc gracia com als mateixos conservadors.

Encara hi han il·lusions que fan dependre el restabliment de la Republica a Espanya del resultat de las eleccions angleses, convenients que si guanyen els laboristes, Franco no dura ni 48 hores. No creiem en un triomf electoral laborista que cassori la Labour Party la majoria absoluta a la Cambra, pero adhuic admetent-lo es infantivol creure que els treballistes anglesos farien una politica exterior quire diferent de la dels conservadors. Els anglesos pensen, ans que tot en l'Imperi i en els sagrats interessos britànics i el desafortunat republicà espanyol els tan poc gracia com als mateixos conservadors.

Tindrem el que ens mereixem. Es dir, el que es mereixen els republicans incapaces d'una politica d'unitat, de solvenc a i de responsabilitat. I mentre no es faci aquesta politica (esperant la famosa abraçada dels dos papas socialistes o, prescindint-ne, permetitj d'una exclusio solennia explicada a l'opinio pública pel seuyor Martinez Barrio) els exiliats republicans que vulguem mantenir-se a l'exili mentre la Republica no sigui restablida a Espanya, que comencin a comprar-se un bastonet, que encurreguin una dentadura i que cerquin l'Asit de Vellets on anar a raure a aci a uns quants anys...

Domènec de BELLMUNT.

AQUELL EMBA COBERT DE FLORS..

Els catalans saben que a la Ronda de Sant Pere, en la plaçeta del Pa'ce, hi havia un monument que el poble estimava. Tanbé desien saber que el monument ja fa temps que no hi és i que al loc d' quell hi ha un emba triangular que tanca l'emplantament on hi havia l'estatua de Rafael de Casanoves. Aquest «tançat» l'han hagut de posar per evitar que cada mati, el Loc en questo aparruques cobert de flors. Doncs bé. Ara les flors apareixen davant de «amb, rodejant, el clo».

VISCA L'ESTRAPERLO

Ja ningú no el combat, ni ningú no en fa cas. En Corra es fa la policia en fa, els carabiners en fan, els falangistes en fan, el poble en fa. Tohom en fa. Aquests dies de xafors els humoristes nunciaven «marçada» d'estraperlo i assegurava ven que el nostre país era una nevera delant dels francesos com hi corren, parlant, castelà.